

Особливості виховання дітей в підлітковому віці

Підліток, хто він? Це дитина, яка крок за кроком проходить черговий етап свого дорослішання. Це етап, що супроводжується біологічною, психічною і соціальною перебудовою організму, веде його в світ дорослого життя. На цьому етапі підлітки починають інтерпретувати себе своїми думками і бажаннями в дорослому віці. Вони переймають манери інших людей, щоб здаватися більш зрілими. У них є кумири. Батьки відсунуті на другий план. Зростає потяг до протилежної статі. З'явилися перші особисті трагедії. На тлі гормональної перебудови відбувається швидка зміна настрою. Вони стають самокритичними, особливо до своєї зовнішності.

А ще «підлітковий вік» - це період, коли батьки починають пожинати плоди виховання, коли дитина, не маючи права голосу, була повністю підпорядкована волі дорослої людини.

Якщо ваша дитина відмовляється мити посуд, застеляти ліжко, чистити зуби, щоб піти до школи, це не тому, що вона не вміє або не здатна це зробити. Таким чином вона протестує проти свого неминучого дорослішання, або як варіант, порядок не є пріоритетом її цінностей.

Так як в цей час у підлітка з'являється величезне бажання наслідувати своїм друзям, то чим більше батьки будуть сваритися зі своїми підростаючими дітьми, тим більше його буде тягнути до тих, хто знаходиться на вулиці. А ще, він може замикатися у своєму маленькому світі. У підлітковому віці діти живуть з батьками в стані протистояння.

Так що ж рухає підлітками? Прагнення отримати визнання і значущість. Там, де більше визнання, туди і прагне підліток. Там його впізнають, там він цінний, унікальний і може бути самим собою. А почуття власної гідності є основою самооцінки. Про що тут йдеться? Це непомітний і в той же час важливий процес самоприйняття, який дитина починає освоювати з моменту народження.

У формуванні самооцінки важливе значення має сімейний стиль виховання.

Розрізняють чотири стилі:

1. Демократичний / Враховується інтерес дитини і надається самостійність
2. Авторитарний / нав'язування батьками своєї думки і встановлення суворих обмежень
3. Ліберальний/ слабкий батьківський контроль і мінімальне покарання за погану поведінку
4. Індиферентний /батьки не висувають вимог до дитини і не піклуються про задоволення потреб дитини

Не можна сказати, що якийсь один із стилів дасть бажаний результат. Мабуть, все повинно бути в міру. Батькам потрібно і важливо знаходити в собі сили для діалогу. При цьому враховувати таку особливість підліткового віку, як прагнення до набуття більшої самостійності. Спілкування з однолітками є більш пріоритетним, ніж з батьками, і це норма в цьому віці. І якщо батько визнає право підлітка на свою самостійність, його філософію, своє коло знайомств, він отримає таке ж визнання, якого дитина чекає від батьків.

Підлітки потребують підтримки батьків, в той же час їм потрібні кордони (обмеження). Без цього немає дорослішання. Виховання не може зводитися тільки до опіки і ніжних слів. Підлітку важливо розуміти, що можна, а що ні, і у кожного повинні бути свої обов'язки. З раннього віку важливо привчати, що спільне життя має на увазі відповідальність і необхідність домовлятися.

Якщо ви спрямовуєте свою увагу на усвідомлений стиль поведінки, скажімо, менш конфліктний, то можна скористатися наступним планом:

1. Менше критики і більше такту (можете перевірити - поставте себе на місце дитини)
2. Проявіть інтерес (просто стримайте перший порив і зробіть паузу)
3. Будьте уважним і ввічливим слухачем (тут також можна використовувати вправу - зміна ролей)

4. Табу на непотрібні суперечки. Замість «Я ж тобі так сказав» можна сказати; «Мені шкода, що так вийшло», «Розкажи, що сталося» тощо

Шановні батьки, ваша дитина росте, а «інструменти» у спілкуванні з нею стають неактуальними. І ваші погляди на навколишній світ перестають збігатися. Ейнштейн говорив, що наше мислення породжує проблеми, які не можуть бути вирішені однотипним мисленням. Якщо ви не знайшли рішень, зверніться до фахівців, які зможуть навчити вас новому навичку взаємодії.